

Fråga om rätten till socialhjälp får göras villkorad av att den hjälpsökande deltar i gruppsamtal och om videobandupptagningar vid sådana gruppsamtal

---

I slutet av år 1979 kom till JO in klagomål mot social servicecentral 6 i Stockholms kommun. Advokaten AA uppgav att han biträtt i ett par ärenden, som varit föremål för utredning vid servicecentralen. Det hade i de aktuella fallen kommit fram att servicecentralen vid samtal med personer i behandlingsgruppen samt vid samtal med föräldrar, vars barn var föremål för utredning om eventuellt omhändertagande för samhällsvård, gjorde videobandinspelningar av de samtal som ägde rum på servicecentralen. Rätten att använda videobandinspelningar i sådana sammanhang hade enligt klaganden allmänt intresse.

Efter remiss kom sociala centralnämnden i Stockholms kommun in med yttrande.

Nya klagomål kom härefter in till JO. Även dessa avsåg det förhållandet att man vid servicecentralen gjorde videobandinspelningar av vad som förekom i behandlingsgrupp. Klagomålen remitterades till sociala distriktsnämnden nr 6 för yttrande.

JO beslöt härefter att inspektera verksamheten vid servicecentralen. Den 22 januari och den 6 februari 1980 besökte JO servicecentralen, varvid han samtalade med tjänstemännen där. JO granskade även stickprovsvis ett antal ärenden. Granskningen ledde till att JO tog upp tre ärenden till utredning. I dessa tre ärenden hade, såvitt journalanteckningarna utvisade, rätten till socialhjälp gjorts villkorad av att den hjälpsökande deltog i gruppsamtal. JO beslöt att inhämta yttrande från social distriktsnämnd nr 6.

I mars 1980 kom det in nya klagomål mot servicecentralen. RFHL uppgav att två hjälpsökande, som vänt sig till servicecentralen, inte fått någon hjälp med mindre de deltagit i samtal som åhörts av utomstående och som spelats in på video. Även dessa klagomål remitterades till distriktsnämnden.

Mot bakgrund av de uppgifter som nu förelåg i ärendet beslöt JO att inhämta ett nytt yttrande från sociala centralnämnden enligt en vid JO-ämbetet upprättad promemoria.

I beslut den 10 september 1981 (dnr 1419-1979) uttalade *JO Sverne* härefter följande.

I socialtjänstlagen har den rätt till skydd för den personliga integriteten, som redan nu får anses tillkomma den enskilde, uttryckligen angetts. Verksamheten skall enligt 1 § socialtjänstlagen bygga på respekt för den enskildes integritet. Det kravet måste vara vägledande under såväl utrednings- som behandlingsarbetet. Det innebär bl.a., att utredningen måste begränsas till att avse de omständigheter som är av betydelse för beslut i ärendet. Den enskilde måste kunna förlita sig på att en hänvändelse till socialvården inte leder till att han får lämna ut uppgifter om sig själv till utredaren eller annan, när detta inte behövs för ärendets prövning. Utredningen måste bedrivas med takt och omdöme och med respekt för den hjälpsökande. Rätten till skydd för den personliga integriteten får betydelse också under behandlingsarbetet.

Socialvården skall bygga på ömsesidighet. Ett sådant samspel måste kunna rymma såväl erbjudanden från socialvården som åtaganden från den enskildes sida. Socialvården får inte stå utan möjlighet att kunna ställa krav på den enskilde. Verksamheten får inte innehålla sådana begränsningar att den leder till en uppgivenhet inför de hjälpsökandes önskemål. Det strider således inte mot de principer, som skall gälla för verksamheten, att insatser från socialvårdens sida görs villkorade av åtaganden från den hjälpsökandes sida.

Vad som har sagts nu gäller emellertid inte oreserverat. Det får således inte förekomma villkor i situationer där lagstiftningen binder rätten till hjälp till i lagen angivna förutsättningar. Det innebär således att sådana villkorade hjälpinsatser måste begränsas till att avse den frivilliga hjälpverksamhet, som socialvården har att bedriva. Men även för denna verksamhet måste förbehåll göras. Villkoren får inte ges en sådan utformning att den enskilde tvingas uppge rätten till skydd för den personliga integriteten.

Möjligheten att i det sociala arbetet ställa krav på motprestation från den enskilde bestäms således av lagstiftningens utformning. Frågan får mot bakgrund av de ärenden som nu föreligger till bedömning särskild betydelse i fråga om rätten till socialhjälp.

Enligt 12 § socialhjäplagen har socialnämnden en skyldighet att lämna socialhjälp. Rätt till socialhjälp föreligger när den behövande saknar förmåga att helt eller delvis försörja sig genom eget arbete. Det krävs vidare att den hjälpsökande saknar medel till sitt uppehälle och att han inte får medel från annat håll. Föreligger dessa förutsättningar är socialnämnden skyldig att lämna behövligt bistånd till uppehälle och vård.

I fråga om den frivilliga hjälpen enligt 13 § anges inte i lagtexten under vilka förhållanden och i vilken omfattning sådan hjälp skall utgå. Hjälp skall meddelas efter grunder som kommunfullmäktige bestämmer, eller om sådana grunder inte har fastställts, efter vad socialnämnden prövar erforderligt.

Gemensamt för den obligatoriska hjälpen enligt 12 § och den frivilliga hjälpen enligt 13 § gäller enligt 14 § socialhjäpslagen att hjälpen bör lämnas på ett sådant sätt att den behövande såvitt möjligt blir i stånd att för framtiden försörja sig och de sina. Vidare sägs att hjälpen bör utgå i form av kontant understöd, såvida inte hjälpbehovets art föranleder till annat och anledning inte heller finns att anta att sådan hjälp inte kommer till avsett ändamål.

I socialhjäpslagen har inte meddelats något förbud mot ställande av villkor för erhållande av socialhjälp. Utformningen av bestämmelserna i 12 § ger emellertid inte utrymme för uppställande av sådana villkor. När de förutsättningar som anges där är uppfyllda, skall socialhjälp utges. Något utrymme för att begränsa denna rätt genom att göra den villkorad föreligger inte. Den omständigheten att bestämmelserna i 14 § lämnar utrymme för alternativ när det gäller hjälpens former ger inte möjlighet att förbinda själva rätten till hjälp med något villkor.

När det gäller den frivilliga hjälpen är situationen delvis annorlunda. I dessa fall lämnar lagstiftningen utrymme för ömsesidighet i åtaganden. Som sociala distriktsnämnden framhåller i ett av sina remissyttranden bör den enskildes önskan att medverka till en förändring av sin situation kunna tilläggas betydelse vid prövningen av om frivillig socialhjälp skall utgå eller inte. Verksamheten får inte utarmas till att avse slentrianmässiga utbetalningar till dem som i stället behöver stöd och hjälpinsatser i andra former från förvaltningens sida. Det är en självklarhet att de krav som i ett sådant samarbete bör ställas på den enskilde måste utformas med all möjlig hänsyn till den hjälpsökandes situation och förmåga att gå in i ett behandlingsarbete.

Vad jag har sagt nu om möjligheten att göra rätten till den frivilliga socialhjälp villkorad måste emellertid försees med ytterligare en reservation. Beteckningen frivillig socialhjälp får således inte tas till intäkt för uppställande av villkor som strider mot lagens anda. Det står således klart i strid med socialhjäpslagens anda att ställa upp sådana villkor för erhållande av socialhjälp, som kan leda till obehöriga ingrepp i den hjälpsökandes privatliv och personliga förhållanden. Det krav på respekt för den enskildes integritet, som har kommit till klart uttryck i socialtjänstlagen, måste även f. n. beaktas. Det innebär att villkor som kan komma att medföra att den enskilde ställs inför utsikten att behöva lämna ut uppgifter om förhållanden som han anser och bör ha rätt att betrakta som personliga inte bör ställas. Villkor som kan leda till att den enskilde i en behandlingsgrupp måste uppge rätten till integritet får inte förekomma.

Den verksamhet som bedrivs vid en socialbyrå har till yttersta syfte att ge stöd och hjälp åt dem som av olika orsaker behöver samhällets bistånd.

Verksamheten måste bedrivas med detta som utgångspunkt. Det bör inte komma ifråga att den enskilde som vänder sig till en socialbyrå på andra skäl än de som hänför sig till hans behov av hjälp, får lämna sitt samtycke till åtgärder som för honom kan framstå som integritetskränkande.

Deltagande i gruppsamtal

Den fråga som i första hand skall tas upp till bedömning är om deltagande i gruppsamtal i någon utsträckning utgjort villkor för erhållande av socialhjälp eller annat bistånd från förvaltningens sida och i så fall om sådana villkor har varit förenliga med socialvårdens syfte och innehåll.

De som vänder sig till socialförvaltningen hänvisas i första hand till mottagningssektionen, där en första bedömning av ärendet sker. En del ärenden är sådana att de kan avslutas i mottagningssektionen. Andra ärenden kan kräva ytterligare åtgärder. Dessa ärenden kan remitteras till någon av de andra sektionerna på byrån, som får ta över ärendet. De sektioner som kan komma i fråga för en sådan remiss är sektionen för socialt grupparbete och sektionen för familjearbete. De samtal som bedrivs i dessa grupper betraktas som en form av stöd och hjälpåtgärd.

Det första av de ärenden som togs upp vid inspektionen gällde en kvinna som sökte socialhjälp till hyra, uppehälle och elräkningar. Enligt anteckning i akten underrättades hon om att hon kunde få socialhjälp till uppehälle genast, men att hennes övriga ansökan skulle behandlas under förutsättning att hon deltog i gruppsamtal.

Av nämndens remissvar framgår att den hjälpsökande var måttligt intresserad av gruppverksamhet men inte direkt negativ. I remissvaret sägs att "assistenten avgjorde ambivalensen genom att bestämma sig för att BB accepterade gruppverksamhet och sa åt henne att han beviljade socialhjälp till uppehälle men att resten skulle behandlas när hon kom till gruppen". Visserligen har man från nämndens sida gjort gällande att de i inspektionsprotokollet redovisade anteckningarna är ryckta ur sitt sammanhang och att de därför skulle vara missvisande. Anteckningarna i akten i förening med remissvaret talar dock ett tillräckligt tydligt språk. Allt pekar sålunda på att man utan uttryckligt samtycke från den hjälpsökande skjutit upp prövningen av hennes begäran om socialhjälp. Denna prövning har i stället förlagts till gruppsamtal till vilket den hjälpsökande anmodats inställa sig.

Även i det andra ärendet som togs upp vid inspektionen talar journal-anteckningarna sitt tydliga språk. Dessa utvisar således att CC sökt socialhjälp och att man vid förvaltningen förklarat att hans ansökan skulle prövas om han kom till gruppsamtal. Då CC inte inställt sig till sådant samtal har någon prövning överhuvud taget inte kommit till stånd. Någon återkallelse av ansökan

har inte gjorts. I remissvaret sägs att skälet för att CC:s ansökan inte behandlades var att CC efter sitt spontana besök inte hörde av sig till socialbyrån varken genom besök, brev eller telefon. Det fanns, sägs det, inte skäl att anta att detta berodde på annat än att hjälpbehovet bortfallit.

Även i detta fall har nämnden i sitt remissvar förklarat att deltagandet i gruppsamtal på intet sätt varit bestämmande för ärendets handläggning. Det är dock fakta i ärendet att CC vänt sig till byrån med en begäran om socialhjälp, att han hänvisats till gruppsamtal för prövning av ansökan, att han uteblivit från sådant samtal och att – oaktat återkallelse ej skett – någon prövning av hans ansökan inte har ägt rum.

Det tredje ärendet slutligen gäller DD har varit i trängande behov av socialhjälp. Hon har beviljats sådan hjälp för korta perioder, i avvaktan på att hon tog del i gruppsamtal. I en anteckning i journalen sägs också att om hon inte kommer till gruppsamtal är det slut på hjälpen.

Nämnden har i sitt yttrande även i detta fall förklarat att deltagande i gruppsamtal inte har utgjort någon förutsättning för erhållande av hjälp.

I de olika klagomål som har kommit in har också gjorts gällande att deltagande i gruppsamtal utgjort förutsättning för erhållande av socialhjälp. RFHL som företräder två klienter hos socialförvaltningen har uppgett bl.a. att EE, som regelbundet har fått socialhjälp vid byrån, har fått denna hjälp i samband med gruppsamtal som har spelats in på video. Sedan hon velat dra sig ur behandlingsgruppen har hon enligt klagomålen underrättats om att sådant deltagande var en absolut förutsättning för att få socialhjälp. På motsvarande sätt uppges i klagomålen att FF, som varit i behov av socialhjälp, underrättats om att hon inte kunnat påräkna sådan hjälp med mindre hon deltog i gruppsamtal med videoinspelning.

Nämnden har i fråga om EE förklarat att påståendet saknar grund. När det gäller FF har nämnden på motsvarande sätt förnekat något samband mellan rätten till socialhjälp och deltagande i gruppsamtal. Av nämndens yttrande i den delen framgår dock att FF beviljats socialhjälp i samband med gruppsamtal.

Jag har vid min genomgång av ärendena inte kunnat finna annat än att det har rått ett samband mellan möjligheten att få socialhjälp och deltagande i gruppsamtal. De tillämpade rutinerna har uppenbarligen gett de socialhjälpssökande grundad anledning att anta att deltagande i gruppsamtal har varit en förutsättning för erhållande av socialhjälp. Om de enskilda tjänstemännen vid förvaltningen i sina kontakter med klienterna varit av en annan uppfattning har de uppenbarligen inte lyckats förmedla denna till klienterna. Resultatet torde således ha blivit att rätten till socialhjälp för klienterna framstått som villkorad av deltagande i gruppsamtal.

Den fråga som därefter måste besvaras är om det överhuvudtaget är förenligt med lagstiftningen att ställa det kravet på en hjälpsökande att han måste ta del i gruppsamtal. Jag vill i den delen anföra följande.

Den som ansöker om socialhjälp har rätt att få sin ansökan prövad utan dröjsmål. Den utredning som en ansökan kan föranleda skall därför göras skyndsamt och beslut skall meddelas i ärendet. Utredningen skall bedrivas med takt och omdöme och med respekt för den hjälpsökandes integritet.

Det står i uppenbar strid med socialhjälpslagets syfte och innehåll att – även om samtycke därtill har lämnats – bedriva fortsatt utredning i ett socialhjälpärende i en behandlingsgrupp, Jag vill starkt betona detta eftersom det av nämndens remissvar framgår att socialhjälp har beviljats i samband med gruppsamtal. Det ligger i sakens natur att om en ansökan skall beviljas på grundval av vad som kommer fram vid ett gruppsamtal kan den sökande bli nödsakad att lämna ut sådana uppgifter som rör honom eller henne personligen, uppgifter som den sökande annars skulle vilja skydda från utomståendes insyn. Det är enligt min mening klart oförenligt med socialhjälpslagets syfte att – även med samtycke – bedriva utredning i ett socialhjälpärende under former som kan framstå som kränkande för den enskildes integritet. Det får således inte i något fall förekomma att beslut i ärende om socialhjälp hänskjuts till avgörande vid gruppsamtal på grundval av de uppgifter som kan komma fram vid ett sådant samtal.

Det är inte heller tillåtet att sedan beslut i ärendet meddelats låta anstå med utbetalning av den beslutade hjälpen i avvaktan på att vederbörande tar del i gruppsamtal.

Slutligen bör den frågan besvaras, om den hjälpsökande som en motprestation i ärende om socialhjälp kan åta sig att delta i gruppsamtal och om rätten till fortsatt socialhjälp kan göras villkorad av deltagande i gruppsamtal.

Jag har tidigare framhållit att verksamheten inom socialvården måste bygga på en ömsesidighet som rymmer såväl åtaganden från socialvårdens som klientens sida. På så vis kan hjälpinsatser från socialvårdens sida göras villkorade av att den hjälpsökande själv aktivt medverkar till att förbättra sin situation. Som jag har sagt förut råder emellertid vissa begränsningar för sådana villkor. Villkor som kan leda till att den enskilde tvingas uppge skyddet för den personliga integriteten kan inte godtas.

Man synes från nämndens sida mena att gruppsamtalen inte ges sådan utformning att den enskilde behöver lämna ut uppgifter om sina personliga förhållanden. Nämnden synes mena att det är den enskilde själv som skall ange gränserna för vad han anser bör skyddas från andras insyn. Den uppfattning som nämnden ger uttryck för är enligt min mening verklighetsfrämmande. Man måste således bl. a. ställa sig frågan hur en missbrukare i en motivationsgrupp skall kunna ställa upp sådana gränser.

Enligt min mening kan således gruppsamtalen leda till att den enskilde tvingas uppge skyddet för den personliga integriteten. Jag anser därför att det är oförenligt med socialhjälpens anda och syfte att i någon utsträckning göra rätten till socialhjälp villkorad av deltagande i gruppsamtal.

Vad jag har sagt nu kan leda till det antagandet att jag anser att gruppsamtalen är olämpliga inslag i det sociala arbetet. Jag vill till undvikande av missförstånd framhålla följande.

Det kan troligen för den enskilde i vissa situationer vara av värde att tillsammans med andra diskutera sin situation för att finna stöd och hjälp till att lösa de svårigheter han eller hon befinner sig i. De gruppsamtal som förekommer inom socialvården kan därför vara en metod, vid sidan av andra, att bistå den enskilde. Men det är viktigt att denna form för socialt arbete icke går längre än att vara ett erbjudande från socialvårdens sida. Den som vänder sig till socialförvaltningen skall, om nämnden önskar bedriva sådan verksamhet, underrättas om de möjligheter till gruppsamtal som föreligger och underrättas om vad sådana gruppsamtal kan innebära för honom. Det skall därefter stå den enskilde fritt att efter eget bedömande och utan påtryckningar från förvaltningens sida avgöra om han eller hon vill gå in i sådan gruppverksamhet. Gruppsamtalen får inte anvisas under former som kan ge den enskilde uppfattningen att hans deltagande kan bli bestämmande för rätten till andra stöd- och hjälpinsatser från förvaltningens sida.

Videoupptagningar i undervisningssyfte

Enligt uppgift från nämnden äger videoupptagningar rum i mottagningssektionen. Syftet med dessa bandupptagningar har, enligt de uppgifter som har lämnats, varit att vid en efterföljande genomgång av det inspelade materialet i socialarbetargrupper nå en förbättring av arbetsmetoderna.

En fortgående förnyelse av socialvården är givetvis betydelsefull. De erfarenheter som vinnas i det sociala behandlingsarbetet bör tas till vara och kunskaper och erfarenheter förmedlas mellan socialarbetarna. Det är emellertid nödvändigt att man därvid ger akt på de gränser för arbetet som lagstiftningens syfte ställer upp.

Socialvården skall utgöra en verksamhet för stöd och hjälp åt dem som av olika skäl behöver samhällets bistånd. Det framstår mot bakgrund av det syftet för verksamheten som i hög grad diskutabelt om man bör använda dem som söker sig till förvaltningen för att få stöd som åskådningsexempel i en intern utbildning – även om samtycke till åtgärden har lämnats.

Härtill kommer att det på nu förevarande område kan ifrågasättas om det är etiskt försvarligt att inhämta samtycke till åtgärder, som i grunden måste framstå som i hög grad integritetskränkande, av den som till följd av sitt behov av stöd och hjälp befinner sig i en beroendesituation.

Videoupptagningar i behandlingssyfte

Syftet med inspelningarna på video har också varit att inom ramen för en pågående behandling vid uppspelningar i gruppen bl. a. se på relationerna mellan socialarbetare och klient.

Jag vill till en början säga att jag mot bakgrund av den utredning som föreligger i ärendet inte vill utesluta att videon kan ha behandlingsmässiga fördelar och således vara till hjälp för klienterna när det gäller deras sociala rehabilitering. Jag vill emellertid knyta an till vad jag har sagt tidigare om gruppsamtalen. Jag har således i den delen framhållit att deltagande i gruppsamtal leder till ingrepp i den enskildes personliga integritet och att man därför från förvaltningens sida inte i någon utsträckning bör göra deltagande i sådana grupper till en förutsättning för vidare åtgärder från förvaltningens sida. Gruppsamtalen bör vara ett erbjudande vid sidan av andra inom den sociala verksamheten. Det måste vara den hjälpsökande själv som bestämmer om han eller hon vill delta. Videoinspelningar kan på motsvarande sätt av den enskilde upplevas som kränkande för den personliga integriteten. Videoinspelningar får således inte förbindas med rätten till stöd och hjälp från förvaltningens sida.

Om videobandupptagningar fortsättningsvis skall förekomma vid förvaltningen, måste garantier ges för att inspelningar inte förekommer i andra situationer än då det för den enskilde framstår som uppenbart att hans vilja att delta vid inspelning inte påverkar bedömningen av hans ärende vid förvaltningen. Det är viktigt att den enskilde ges full information om syftet med inspelningen, om de regler som gäller för det inspelade och om det sätt på vilket inspelningen kommer att användas framdeles. Det är först på grundval av en sådan information som den enskilde skall kunna ge sitt samtycke. För att ge garantier för att frågan om klientens deltagande i en bandupptagning hålls helt neutral, kan det vara lämpligt att annan tjänsteman än den som skall pröva klientens ärende lämnar behövlig information och inhämtar samtycke.

Det är således först när det på tillförlitliga grunder kan antas att den som lämnar samtycket är klart medveten om vad det innebär och att samtycket har lämnats fritt från varje påverkan av den situation som den enskilde hjälpsökande befinner sig i som bandupptagning – med de reservationer som tidigare har angetts – bör ifrågakomma.

Är videoupptagningen allmän handling?

AA har i sina klagomål aktualiserat frågan om en videoupptagning skall anses utgöra en allmän handling.

Sociala centralnämnden har i sitt remissvar förklarat att inspelade videoband bör vara att betrakta som internt arbetsmaterial likvärdigt med s.k. minnesanteckningar enligt 2 kap. 4§ tryckfrihetsförordningen. Banden avspelas ”så snart ändamålet med dem uppnåtts eller behandlingen av andra skäl avbryts

dock senast tre månader efter inspelningen". Banden utgör inte heller något aktmaterial enligt vårdlagarna.

Enligt 2 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen förstås med handling "framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel." Under begreppet handling faller således bl. a. videoupptagningar. Handling är att anse som allmän om den förvaras hos myndighet och på närmare angivet sätt är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten.

Bestämmelser om när handling skall anses inkommen resp. upprättad finns i 2 kap. 6 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen. Av sistnämnda bestämmelser följer bl.a. att handling, som inte hör till visst ärende, anses upprättad hos myndighet när den har justerats av myndigheten eller på annat sätt har färdigställts.

Frågan om videoupptagnings karaktär av allmän handling har närmare berörts i proposition 1979/80:2 med Förslag till Sekretesslag m.m. Uttalandena hade aktualiserats av de videoupptagningar som förekommer inom hälso- och sjukvården.

Departementschefen uttalade som sin mening att en filmupptagning (videoband m.m.) som utförts efter instruktion från en befattningshavare inom den allmänna hälso- och sjukvården skall anses som allmän handling, om den har färdigställts och tagits om hand för förvaring vid det sjukhus eller den institution, där upptagningen har gjorts. Huruvida upptagningen förvaras i arkivutrymme eller t.ex. på en viss läkares tjänsterum saknar därvid betydelse.

De bandupptagningar som det har varit fråga om i detta ärende har skett efter beslut vid förvaltningen och med nämndens godkännande. Bandupptagningarna har färdigställts för senare användning *dels* som ett medel i den pågående utbildningen av personalen, *dels* som ett led i behandlingsarbetet.

Det är mot bakgrund av vad som har uttalats i propositionen mycket som talar för att nu ifrågavarande videobandupptagningar är att anse som allmänna handlingar. Den frågan kan emellertid slutligt prövas endast av regeringsrätten i den i tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen angivna besvärordningen i samband med en begäran om att få ta del av en sådan bandupptagning.

Från sekretessynpunkt har emellertid frågan om upptagningarna skall anses som allmänna handlingar eller inte begränsad betydelse. Således gäller sekretess för uppgift som förekommer i upptagning vare sig upptagningen är att anse som allmän handling eller ej. Departementschefen uttalade i den frågan bl. a. följande (prop. s. 172).

Frågan huruvida filmupptagning skall anses som allmän handling eller inte har emellertid i praktiken inte samma betydelse som tidigare med den reglering av sekretessen som föreslås i den nya sekretesslagen. Denna reglering innebär bl. a. att sekretess gäller för uppgift, oavsett om den förekommer i allmän handling eller ej. Sekretessen enligt förevarande paragraf gäller inom hälso- och

sjukvården för uppgift om enskilda hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden. Det innebär att uppgifter om person som vårdas eller behandlas inom sjukvården åtnjuter sekretesskydd enligt förevarande paragraf, om uppgifterna finns i upptagning som har gjorts medan patienten var föremål för sådan vård eller behandling. Den som är underkastad sekretessbestämmelsen får alltså i princip inte lämna ut eller på annat sätt låta utomstående ta del av sådan upptagning.

Filmupptagning som är att anse som allmän handling skall självfallet behandlas som andra sådana handlingar som har upprättats inom hälso- eller sjukvården. Huruvida upptagningen har gjorts för att användas för undervisnings- eller forskningsändamål eller i behandlingen av patienten saknar därvid betydelse. Samma regler gäller alltså i fråga om utlämnande av upptagningen – vare sig detta sker genom att upptagningen överlämnas eller genom att någon får se den – som i fråga om utlämnande av andra handlingar som upprättats inom hälso- eller sjukvården. Eftersom undervisning och forskning normalt inte kan sägas tillhöra samma verksamhetsgren som den egentliga vården, kan upptagningen inte utan vidare lämnas ut för att användas i de båda första verksamheterna. Detta följer av 1 kap. 3 §. Möjlighet att använda bildupptagning för undervisnings- och forskningsändamål får i stället öppnas genom att erforderliga undantag från sekretessen görs.